

Versiune anonimată

Traducere

C-516/23 – 1

Cauza C-516/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

10 august 2023

Instanța de trimitere:

Landgericht Frankfurt am Main (Germania)

Data deciziei de trimitere:

8 august 2023

Reclamanți:

NW

YS

Pârâtă:

Qatar Airways

Landgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional din Frankfurt pe Main, Germania)

Camera a 24-a civilă

[omissis]

Ordonanță

În litigiul

1. NW [omissis] 30989, Gehrden
2. YS [omissis] 30989, Gehrden

- reclamanți -

[omissis]

împotriva

Qatar Airways [OMISSIS] 60327 Frankfurt pe Main

- pârâtă -

[omissis]

la 8 august 2023, camera a 24-a a Landgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional din Frankfurt pe Main) [omissis] a decis:

Suspendă procedura.

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 TFUE, următoarele întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii:

1) Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 trebuie interpretat în sensul că pasagerul călătorește gratuit în sensul articolului 3 alineatul (3) prima variantă din regulament în situația în care, pentru biletul de zbor, plătește numai taxe și taxe pe transportul aerian?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 trebuie interpretat în sensul că nu este vorba despre un tarif disponibil (indirect) publicului în sensul articolului 3 alineatul (3) a doua variantă din regulament, în cazul în care zborul a fost rezervat în cadrul unei campanii promoționale a unui operator de transportator aerian, limitate din punct de vedere temporal și din punctul de vedere al biletelor disponibile, care a fost deschisă numai pentru o anumită categorie profesională?

3) În cazul în care și răspunsul la cea de a doua întrebare este negativ și se consideră că domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 este deschis:

(a) articolul 8 alineatul (1) litera (c) din regulament trebuie interpretat în sensul că între zborul rezervat inițial și anulat și redirectionarea dorită la o dată ulterioară este necesar să existe o legătură temporală?

(b) cum ar trebui eventual delimitată această legătură temporală?

Motive

Reclamanții solicită redirectionarea în temeiul articolului 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 261/2004”).

Reclamanții dețineau o rezervare plătită și confirmată la pârâtă în calitate de operator efectiv de transport aerian [*omissis*] pentru ruta Frankfurt pe Main prin Doha cu destinația Denpasar, precum și de zboruri de întoarcere corespunzătoare. Rezervarea a fost făcută la 5 august 2020. Pârâta a anulat zborurile la 13 septembrie 2020. Pârâta nu a efectuat zboruri spre Denpasar până la începutul anului 2020. Prin e-mailul din 8 august 2022, reclamanții au solicitat pârâtei cu termen până la 18 august 2022 să le ofere transport pe aceeași rută la 20 octombrie 2022 (tur) și 7 noiembrie 2022 (retur). După ce la expirarea termenului nu au primit niciun răspuns, reclamanții au făcut rezervări folosind 140 000 de mile din programul American Airlines și plătiind 394,62 euro. În ziua rezervării, prețul de piață al biletelor era de 4 276,36 euro.

Reclamanții au rezervat biletele de zbor în cadrul unei campanii promoționale a pârâtei denumite „MEDICS”, valabilă pentru o durată foarte limitată de timp. Această campanie era adresată numai anumitor categorii profesionale (medicilor). Reclamanții trebuiau să plătească pentru bilete numai taxe și taxe pe transportul aerian.

Pârâta susține că în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 261/2004, acest regulament nu este aplicabil. Reclamanții au rezervat biletele în cadrul unei campanii promoționale a pârâtei, denumite „MEDICS”, valabilă pentru o durată foarte limitată de timp. Ei au trebuit să plătească numai taxe și taxe pe transportul aerian, ceea ce înseamnă că au achiziționat gratuit biletele de zbor.

Admiterea acțiunii depinde, în primul rând, în mod decisiv de aspectul dacă în speță este aplicabil Regulamentul nr. 261/2004.

Reclamanții au achiziționat biletul de zbor în cadrul unei campanii promoționale a pârâtei. Reclamanții au trebuit să plătească numai taxe și taxe de transport aerian. În aceste condiții, instanța ridică mai întâi problema dacă într-un asemenea caz pasagerul călătorește „gratuit” în înțelesul articolului 3 alineatul (3) prima variantă din Regulamentul nr. 261/2004.

În cazul în care răspunsul la prima întrebare este negativ, respectiv dacă pasagerul nu călătorește gratuit atunci când trebuie să plătească numai taxe și taxe pe transportul aerian, pentru soluționarea apelului este de asemenea relevant dacă campania promoțională „MEDICS” este un tarif redus, care nu este disponibil direct sau indirect publicului.

Zborurile în litigiu au fost rezervate în cadrul acestei campanii promoționale a pârâtei, limitată din punct de vedere temporal și disponibilă numai pentru o anumită categorie profesională/anumite categorii profesionale.

În hotărârea din 21 octombrie 2021 (X ZR 79/20), Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, denumită în continuare „BGH”) a statuat că un tarif redus acordat de un operator de transport aerian pentru călătoriile de serviciu ale angajaților unei întreprinderi, care a încheiat un acord-cadru corespunzător, este disponibil publicului în sensul articolului 3 alineatul (3) prima teză din Regulamentul nr. 261/2004. Decizia BGH se bazează pe prezumția că un tarif este disponibil publicului dacă este adresat unui număr nedeterminat de persoane, care nu au niciun raport special cu operatorul de transport aerian care depășește o relație (potențială) cu clienții. O relație specială în acest sens există doar atunci când reducerea nu a fost acordată numai în scopul creșterii vânzărilor, al publicității sau al fidelizării clienților, ci în considerarea unei relații de cooperare sau a altei relații de apropiere. În accepțiunea generală, noțiunea de public se referă la un număr nedeterminat de persoane, care nu au nicio legătură specială între ele. Potrivit acestor criterii, un tarif este disponibil publicului și atunci când nu ar putea beneficia de el oricare dintre potențialii clienți. Este în schimb esențial dacă numărul de persoane avute în vedere poate fi suficient determinat, dacă legătura dintre aceste persoane este suficient de caracterizată și dacă pot fi delimitate de publicul general ca grup închis. În ceea ce privește tariful de întreprindere, BGH a statuat că nu există o legătură suficient de strânsă între persoanele favorizate dacă, deși ofertele nu sunt disponibile oricui, categoria persoanelor favorizate are în comun faptul că îndeplinește criteriile stabilite.

Situația este similară și în speță. Campania promoțională nu a fost deschisă oricui, ci numai categoriei de persoane, respectiv categoriei profesionale definite de pârâtă. Instanța ridică astfel problema dacă jurisprudența BGH trebuie aplicată și în prezenta cauză, cu consecința că este vorba despre un tarif accesibil publicului ce permite aplicarea Regulamentului nr. 261/2004.

În speță, instanța pornește de la premisa că campania promoțională a pârâtei este un program de fidelizare a clientelei în înțelesul articolului 3 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul 261/2004.

În cazul unui răspuns negativ la prima și la a doua întrebare de mai sus, respectiv dacă Regulamentul nr. 261/2004 este aplicabil, pentru soluționarea cauzei este pertinent și aspectul dacă este necesar ca între redirectionarea în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 261/2004 și călătoria rezervată inițial să existe o legătură temporală.

Potrivit jurisprudenței OLG Köln (OLG Köln, hotărârea din 26 februarie 2021 – 6 U 127720; OLG Köln, hotărârea din 6 mai 2022 – 6 U 219/21), în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (a) și articolului 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul 261/2004, în cazul anulării unui zbor de către operatorul efectiv de transport aerian pasagerul poate alege între redirectionarea, în condiții de transport comparabile, spre destinația finală, la o dată ulterioară [cât mai repede posibil, a se vedea articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004], sub rezerva existenței unor locuri disponibile. Din această interpretare rezultă că deși noua rezervare trebuie să fie gratuită, între ea și călătoria inițială trebuie să existe

o legătură temporală. Formularea de la articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004, și anume „redirecționarea, în condiții de transport comparabile, spre destinația finală, cât mai repede posibil” stabilește o legătură temporală clară cu planul de călătorie inițial al pasagerului. Pentru acest motiv, este evidentă interpretarea corespunzătoare a articolului 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 261/2004: „redirecționarea, în condiții de transport comparabile, spre destinația finală, la o dată ulterioară, la alegerea pasagerului, sub rezerva existenței unor locuri disponibile”. OLG Köln ține seama în această privință de finalitatea și scopul normei și argumentează că, prin economia sa, Regulamentul nr. 261/2004 urmărește protecția pasagerilor numai în timpul călătoriei respective. Dispozițiile Regulamentului nr. 261/2004 nu conferă pasagerilor niciun drept necondiționat și gratuit la o nouă rezervare, care nu are nicio legătură cu călătoria planificată, de exemplu la un zbor ulterior călătoriei planificate inițial, într-o perioadă în care călătoriile sunt foarte scumpe. În ceea ce privește articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004, este vorba, prin analogie, despre un tip de garanție în cazul neexecutării contractului. În cele din urmă, articolul 8 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 261/2004 conferă de asemenea pentru viitor dreptul la rezilierea contractului, atât timp cât nu a fost încă executat sau dacă nu și-a îndeplinit scopul. Prin urmare, în cazul articolului 8 alineatul (1) litera (b) sau (c) din Regulamentul nr. 261/2004 este vorba în mod corespunzător despre un drept la executare ulterioară, care este de natura contractului de transport aerian. Un asemenea drept are în principiu legătură cu călătoria planificată inițial. Dacă această legătură necesară există sau nu depinde de împrejurările călătoriei planificate, iar dreptul de a fi transportat trebuie calificat de regulă în temeiul dreptului german ca operațiune fixă relativă. În caz de nerespectare a datei de prestare a serviciului nu intervine imposibilitatea de executare, serviciul putând fi prestat la o dată ulterioară, însă creditorul are dreptul să se retragă din contract. Respectarea datei de prestare a serviciului este totodată atât de importantă încât este necesar ca operațiunea să fie executată la momentul corespunzător. Care este momentul la care prestația (sosirea) executată cu întârziere nu mai are niciun sens pentru pasager, ne mai valorând astfel executare, fiind deci imposibilă, depinde de planul de călătorie inițial al pasagerului. Același lucru rezultă și din Orientările interpretative ale Comisiei referitoare la Regulamentul nr. 261/2004 (JO 2016 C 214, 5) și din completarea la acestea în contextul Covid-19 (JO 2020 CI 89, 1). Comisia nu consideră în mod cert că dreptul prevăzut la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 261/2004 poate fi invocat și după mai mulți ani, pentru o cu totul altă călătorie.

În consecință, în speță este exclus dreptul la despăgubiri pentru refuzul redirecționării prevăzute la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 261/2004. Instanța are însă îndoieli dacă modul de redactare a normei trebuie interpretat în sensul că între zborul inițial și redirecționare trebuie să existe o legătură temporală ca particularitate nescrisă. Un astfel de indiciu de interpretare nu poate fi în niciun caz identificat în textul normei, motiv pentru care este necesar să se adreseze Curții această întrebare privind interpretarea.

[omissis]